

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิในจังหวัดชายแดนภาคใต้” เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินศักยภาพการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และวิเคราะห์สภาพปัญหาการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อหาแนวทางการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิในจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไป โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การออกแบบการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือการวิจัย
4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. วิเคราะห์ข้อมูล

การออกแบบวิจัย

1.1 การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง เป็นบัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สตูล และ 4 อำเภอจังหวัดสงขลา (เทพา นาหวี จะนะ สะบ้าย้อย) โดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 340 ชุด ซึ่งทำการประเมินศักยภาพการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิในจังหวัดชายแดนภาคใต้ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านสภาวะแวดล้อม การปฏิบัติงาน ด้านปัจจัยการปฏิบัติงาน ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน และด้านผลลัพธ์การปฏิบัติงาน นอกจากนี้ยังมีการวิเคราะห์สภาพปัญหาการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการวางแผนการปฏิบัติงาน ขั้นตอนการปฏิบัติงาน ขั้นตอนการตรวจสอบการปฏิบัติงาน และขั้นตอนการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงาน

1.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับกลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 20 คน จากนั้นนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพโดยร่างข้อเสนอเพื่อหาแนวทางการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จากนั้นทำการสนทนา

กลุ่ม (Focus Group) โดยวิธีการ SWOT คือ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเดียวกับที่ตอบแบบสอบถามในเชิงปริมาณ) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงในพื้นที่ที่ไม่ได้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้ ปลัดอำเภอ/เจ้าหน้าที่ปกครอง กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน ตัวแทนจังหวัดบัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิ และประชาชน จำนวน 20 คน โดยเลือกพื้นที่ที่บัณฑิตอาสาฯได้รับรางวัลบัณฑิตอาสาฯดีเด่นในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ประชากรที่ใช้ในการศึกษากลุ่มตัวอย่าง ได้ดังนี้

1. การศึกษาเชิงปริมาณกำหนดบัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สตูล และ 4 อำเภอจังหวัดสงขลา (เทพา นาทวี จะนะ สะบ้าย้อย) จากวิธีการสุ่มตัวอย่างใช้สูตร Taro Yamane (1973) ได้จำนวนบัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งหมดจำนวน 2,249 คน โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากบัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ซึ่งได้รับรางวัลบัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิที่มีผลงานดีเด่น คือ บัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิที่มีผลการปฏิบัติงานที่ดีเด่นในปีงบประมาณ 2560 ทั้งในระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด เป็นต้น (ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้, 2560) และได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 340 คน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนบัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในปีงบประมาณ 2560

จังหวัด	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ปัตตานี	642	97
ยะลา	401	61
นราธิวาส	589	89
สงขลา	360	54
สตูล	257	39
รวม	2,249	340

กลุ่มตัวอย่าง

บัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สตูล และ 4 อำเภอจังหวัดสงขลา (เทพา นาทวี จะนะ สะบ้าย้อย) สืบค้นข้อมูล วันที่ 31 มีนาคม 2560 จำนวน 2,249 คน (ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้, 2560) โดยการหาสูตรของ Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ค่าความคลาดเคลื่อน 5% ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดย n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนหน่วยประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มที่ยอมรับได้

$$\text{แทนค่า } n = \frac{2,249}{1 + (2,249)(0.0025)}$$

$$n = 339.59$$

$$n = 340 \text{ คน}$$

ดังนั้น กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีจำนวน 340 คน

2. การศึกษาเชิงคุณภาพมีดังนี้

2.1 ใช้วิธีการสัมภาษณ์เจาะลึกและร่างข้อเสนอโดยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus group) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิในจังหวัดชายแดนภาคใต้ดังนี้ ตารางที่ 2 แสดงจำนวนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิในจังหวัดชายแดนภาคใต้

สัมภาษณ์	จำนวน
ปลัดอำเภอ/เจ้าหน้าที่ปกครอง	5 คน
กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	5 คน
ตัวแทนจังหวัดบัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิ	5 คน
ประชาชน	5 คน
รวม	20 คน

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการประเมินศักยภาพการปฏิบัติงานและการวิเคราะห์สภาพปัญหาของบัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งผู้วิจัยตั้งวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิด ดังนี้

1 การวิจัยเชิงปริมาณ

แบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ประกอบด้วยแบบสอบถาม 2 ตอน คือ

2.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินศักยภาพการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยแบบสอบถามแต่ละข้อจะมีคำตอบให้เลือกประเมิน 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยมีประเด็นแบบสอบถามดังนี้

- (1) ด้านสภาวะแวดล้อมการปฏิบัติงาน
- (2) ด้านปัจจัยการปฏิบัติงาน
- (3) ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน
- (4) ด้านผลลัพธ์การปฏิบัติงาน

2.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการวิเคราะห์สภาพปัญหาของบัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิในจังหวัดชายแดนภาคใต้

โดยแบบสอบถามแต่ละข้อจะมีคำตอบให้เลือกประเมิน 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยมีประเด็นแบบสอบถามดังนี้

- (1) ขั้นตอนการวางแผนการปฏิบัติงาน
- (2) ขั้นตอนการปฏิบัติงาน
- (3) ขั้นตอนการตรวจสอบการปฏิบัติงาน
- (4) ขั้นตอนการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงาน

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะศักยภาพการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิในจังหวัดชายแดนภาคใต้

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง การประเมินศักยภาพการปฏิบัติงานระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การประเมินศักยภาพการปฏิบัติงานระดับมาก

3 หมายถึง การประเมินศักยภาพการปฏิบัติงานระดับปานกลาง

2 หมายถึง การประเมินศักยภาพการปฏิบัติงานระดับน้อย

1 หมายถึง การประเมินศักยภาพการปฏิบัติงานระดับน้อยที่สุด

เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่แล้ว จะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแบ่งระดับผลของระดับการปฏิบัติ เป็น 5 ระดับ ซึ่งใช้เกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2538: 156 - 157)

$$\begin{aligned} \text{ช่วงกว้างของคะแนนระหว่างชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวน}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= \frac{4}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

จากหลักเกณฑ์การแจกแจงความถี่ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2538: 156 - 157) ดังกล่าว สามารถแปลความหมายของระดับคะแนนได้ ดังนี้
ตารางที่ 3 เกณฑ์การแปลความหมายของระดับคะแนน

ระดับความคิดเห็น	ระดับคะแนน
มากที่สุด	4.21 - 5.00
มาก	3.41 - 4.20
ปานกลาง	2.61 - 3.40
น้อย	1.81 - 2.60
น้อยที่สุด	1.00 - 1.80

เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่แล้ว จะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแบ่งระดับผลของการปฏิบัติงานเป็น 5 ระดับ ซึ่งใช้เกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

1. ระดับคะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 แสดงว่า ระดับความคิดเห็นของบัณฑิตอาสาพัฒนา มาตุภูมิในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในเรื่องนั้นๆอยู่ในระดับ มากที่สุด
2. ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 แสดงว่า ระดับความคิดเห็นของบัณฑิตอาสาพัฒนา มาตุภูมิในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในเรื่องนั้นๆอยู่ในระดับ มาก
3. ระดับคะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 แสดงว่า ระดับความคิดเห็นของบัณฑิตอาสาพัฒนา มาตุภูมิในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในเรื่องนั้นๆอยู่ในระดับ ปานกลาง
4. ระดับคะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 แสดงว่า ระดับความคิดเห็นของบัณฑิตอาสาพัฒนา มาตุภูมิในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในเรื่องนั้นๆอยู่ในระดับ น้อย
5. ระดับคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 แสดงว่า แสดงว่า ระดับความคิดเห็นของบัณฑิตอาสาพัฒนา มาตุภูมิในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในเรื่องนั้นๆอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

เครื่องมือในการวิจัยผู้วิจัยเลือกความเที่ยงตรงตามเนื้อหาเป็นเกณฑ์วัดความเที่ยงตรง เพราะมีลักษณะสอดคล้องกับเรื่องที่ศึกษาลอดถึงการทบทวนวรรณกรรม หลังจากนั้นได้นำแบบสอบถามไปขอคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย

(1) ดร.ซัมซู สาอุ

วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

(2) ดร.สุธีรส์ ชูชื่น

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

(3) นายศิริพงษ์ หมดศิริ

ผู้อำนวยการส่วนบริหารการฝึกอบรมสำนักพัฒนาบุคลากรศูนย์อำนวยการบริหาร จังหวัดชายแดนภาคใต้

การวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิจัยเชิงคุณภาพใช้เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) โดยผู้วิจัยสร้างข้อคำถามขึ้น เพื่อเก็บข้อมูลเชิงลึก กับกลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสาพัฒนา มาตุภูมิในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 20 คน คือ ปลัดอำเภอหรือเจ้าหน้าที่ปกครอง กำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน ตัวแทนจังหวัดบัณฑิตอาสาพัฒนา มาตุภูมิ และประชาชนทั่วไป โดยสัมภาษณ์เรื่องการประเมินศักยภาพการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสาพัฒนา มาตุภูมิ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสภาวะแวดล้อมการปฏิบัติงาน ด้านปัจจัยการปฏิบัติงาน ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน ด้านผลลัพธ์การปฏิบัติงาน และวิเคราะห์สภาพปัญหาการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสาพัฒนา มาตุภูมิ ประกอบด้วย 4

ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการวางแผนการปฏิบัติงาน ขั้นตอนการปฏิบัติงาน ขั้นตอนการตรวจสอบการปฏิบัติงาน ขั้นตอนการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงาน จากนั้นนำผลสรุปจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์มาทำสนทนากลุ่ม (Focus Group) ซึ่งใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นบัณฑิตอาสาฯ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสาพัฒนาภาคในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยวิธีการ SWOT จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และปัญหาอุปสรรค เพื่อหาแนวทางการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสาพัฒนาภาคต่อไป

การสร้างและการทดสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการหาความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้

1. ความเที่ยงตรง (Validity)

การศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสารทางวิชาการ บทความ ตำรา ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้วิจัยได้นำความรู้ข้างต้นกำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา และประยุกต์เป็นแบบสอบถาม โดยปรึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ให้มีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ความเหมาะสม ความถูกต้องครบถ้วนของแบบสอบถาม จากอาจารย์ที่ปรึกษาและดำเนินการปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา และนำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงจากคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

ตรวจสอบความเที่ยงตรงและลงความเห็นและให้คะแนน เพื่อคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับจุดมุ่งหมายของการวิจัย (Index of Item –Objective Congruence : IOC)

ถ้าข้อคำถามวัดได้ตรงจุดประสงค์	ได้ +1 คะแนน
ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดตรงจุดประสงค์หรือไม่	ได้ 0 คะแนน
ถ้าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงจุดประสงค์	ได้ -1 คะแนน

ข้อคำถามกับจุดมุ่งหมายของการวิจัย (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2544) คัดเลือกคำถามที่มีค่า IOC ระหว่าง 0.70 – 1.00 มาใช้เป็นคำถามในแบบสอบถาม

จากเครื่องมือแบบสอบถามสามารถสรุปผลการคำนวณค่า IOC ได้ดังนี้

- ผลรวมด้านสภาพแวดล้อมการปฏิบัติงาน ค่า IOC = 2.4
- ผลรวมด้านด้านปัจจัยการปฏิบัติงาน ค่า IOC = 2.8
- ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน ค่า IOC = 3

- ด้านผลลัพธ์การปฏิบัติงาน ค่า IOC = 2.8
- ขั้นตอนการวางแผนการปฏิบัติงาน ค่า IOC = 2.8
- ขั้นตอนการปฏิบัติงาน ค่า IOC = 3
- ขั้นตอนการตรวจสอบการปฏิบัติงาน ค่า IOC = 2.5
- ขั้นตอนการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงาน ค่า IOC = 2

สรุปผลรวมจากแบบสอบถาม = 0.36

2. การหาความเชื่อมั่น (Reliability)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาไปทดสอบ (Pretest) กับกลุ่มบัณฑิตอาสาสมัครรุ่นที่ 49 ประจำปี 2560 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจากบัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิ จำนวน 30 คน นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นตามวิธีของ Cronbach's Alpha เพื่อหาค่า สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น (Alpha Coefficient) ต้องไม่ต่ำกว่า 0.7000 จึงจะอยู่ในเกณฑ์ที่มีความเชื่อถือได้ (พรณี ลีกิจวัฒน์, 2552) ตามสูตร

$$\alpha = \left(\frac{k}{k-1} \right) \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ α แทน ความเที่ยงของแบบสอบถาม

k แทน จำนวนข้อคำถาม

$\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

ตารางที่ 4 เกณฑ์วัดค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าความเชื่อมั่น	ระดับความเชื่อมั่น	การนำไปใช้
0.80 - 1.00	สูงมาก	ใช้ได้ดีมาก
0.70 - 0.79	สูง	ใช้ได้ดี
0.50 - 0.69	ปานกลาง	พอใช้
0.40 - 0.49	ต่ำ	ไม่ควรใช้
ต่ำกว่า 0.30	ต่ำมาก	ใช้ไม่ได้

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งในส่วนเอกสารจาก ศอ.บต. การสัมภาษณ์ และผลการประเมิน ดำเนินการดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นเอกสาร ประสานและขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการขอหนังสือ ข้อมูล รวมทั้งเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทการทำงานของบัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิในจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งค้นคว้าจากหนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงการพัฒนา เพื่อให้บัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีศักยภาพในการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ

2. การเก็บข้อมูลที่เป็นการสัมภาษณ์
3. สร้างคำถามหลักๆ ที่จะใช้ในการสัมภาษณ์
4. นัดหมายบุคคลที่สัมภาษณ์
5. พบผู้ให้สัมภาษณ์ สัมภาษณ์พร้อมขออนุญาตบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ในส่วนที่ 1 ผู้วิจัยนำมาเรียบเรียงและวิเคราะห์เพื่อหาค่าร้อยละ แล้วนำมาอภิปรายผลโดยใช้สถิติพรรณนา

1.2 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามในส่วนที่ 2 ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการประเมินศักยภาพการปฏิบัติงานและการวิเคราะห์สภาพปัญหาการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิในจังหวัดชายแดนภาคใต้ อภิปรายผลโดยใช้สถิติพรรณนา

1.3 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามในส่วนที่ 3 ซึ่งเป็นข้อเสนอแนะศักยภาพการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์และอภิปรายโดยวิธีพรรณนา

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีแนวทางการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีขั้นตอนดังนี้

2.1 เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพสัมภาษณ์และศึกษาเอกสารการประเมินรูปแบบ CIPP Model 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสภาวะแวดล้อมการปฏิบัติงาน ด้านปัจจัยการปฏิบัติงาน ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน ด้านผลลัพธ์การปฏิบัติงาน และศึกษาเอกสารขั้นตอนรูปแบบ PDCA ในการวิเคราะห์สภาพปัญหาการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการวางแผนการปฏิบัติงาน ขั้นตอนการปฏิบัติงาน ขั้นตอนการตรวจสอบการปฏิบัติงาน ขั้นตอนการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงาน เพื่อนำมาใช้ในการหาแนวทางการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิในจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไป

2.2 วิเคราะห์ SWOT หลังจากที่ได้ข้อมูลเสร็จแล้วนำมาวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) ว่าศักยภาพการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีจุดแข็ง จุดอ่อนอย่างไร ที่จะทำให้นักศึกษามีแนวทางในการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยการวิเคราะห์จุดแข็ง (Strengths) – จุดอ่อน (Weakness) เป็นการวิเคราะห์ศักยภาพการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสาฯ ว่าปัจจุบันมีศักยภาพระดับใด ที่จะสามารถปฏิบัติงานในพื้นที่ มาตุภูมิให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด การวิเคราะห์โอกาส (Opportunities) – อุปสรรค (Threats) เป็นการวิเคราะห์สภาพปัญหาการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสาฯ ว่าปัจจุบันมีสภาพปัญหาทั้งปัจจัยภายในและภายนอกอะไรบ้าง ที่จะช่วยหนุนเสริมการปฏิบัติงานให้บรรลุตามแนวทางการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิ

2.3 การจัดทำข้อเสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงาน

1) นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกมาสร้างข้อเสนอ กำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ และแนวทางการดำเนินงาน การพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ตั้งข้อมูลพื้นฐานตามความเป็นจริงที่เก็บรวบรวมมาได้ทั้งหมด

2) จัดทำร่างข้อเสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสาพัฒนาภาคภูมิใจในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ และแนวทางการพัฒนา ศักยภาพการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสาพัฒนาภาคภูมิใจ

3) จัดกลุ่มสนทนา (Focus Group) ความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ปลัดอำเภอหรือเจ้าหน้าที่ปกครอง กำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน ประธานจังหวัดบัณฑิตอาสา และประชาชนทั่วไป

4) ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงข้อเสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสาพัฒนาภาคภูมิใจในจังหวัดชายแดนภาคใต้

5) ผู้วิจัยปรับปรุงข้อเสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานเพื่อให้มีความเหมาะสมต่อไป

ตารางวิธีการศึกษาและเครื่องมือที่ใช้ต่อกลุ่มตัวอย่าง

คำถามวิจัย	วิธีการศึกษา	เครื่องมือที่ใช้	ผู้ให้ข้อมูล	ผลลัพธ์
1. ผลการประเมินศักยภาพ การปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิในจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นอย่างไร	- วิจัยเชิงปริมาณ - วิจัยเชิงคุณภาพ	- แบบสอบถาม - แบบสัมภาษณ์	- ปลัดอำเภอ/เจ้าหน้าที่ปกครอง - กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน - ประชาชน - บัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิในจังหวัดชายแดนภาคใต้	- ทำให้ทราบผลการประเมินศักยภาพ การปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิในจังหวัดชายแดนภาคใต้
2. การวิเคราะห์สภาพปัญหา การปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิในจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นอย่างไร	- วิจัยเชิงปริมาณ - วิจัยเชิงคุณภาพ	- แบบสอบถาม - แบบสัมภาษณ์	- ปลัดอำเภอ/เจ้าหน้าที่ปกครอง - กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน - ประชาชน - บัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิในจังหวัดชายแดนภาคใต้	- เข้าใจถึงสภาพปัญหาการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิในจังหวัดชายแดนภาคใต้
3. แนวทางการพัฒนา ศักยภาพการปฏิบัติงานของ บัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิใน จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็น อย่างไร	- วิจัยเชิงคุณภาพ	- แบบสนทนากลุ่ม (Focus group)	- ปลัดอำเภอ/เจ้าหน้าที่ปกครอง - กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน - ประชาชน - บัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิในจังหวัดชายแดนภาคใต้	- เกิดแนวทางการพัฒนาศักยภาพการ ปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสาพัฒนา มาตุภูมิในจังหวัดชายแดนภาคใต้